

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 11.05.2004
Sayı: 145

10/189-5670/19139

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26 Nisan 1986 tarihinde Çernobil Nükleer Santralinde meydana gelen felakete ilişkin gerçekleri ve gerekli önlemleri almayan sorumluları ortaya çıkarmak, felaketin neden olduğu sağlık sorunlarını ve halkın gördüğü zararları tespit ederek alınması gereken önlemleri ortaya koymak amacıyla, Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

İdris Sami TANDOĞDU
Ordu Milletvekili
ve 23 Milletvekili

1. İdris Sami TANDOĞDU-Ordu
2. Hüseyin ÖZCAN-Mersin
3. Ahmet Güryüz KETENCİ-İstanbul
4. Muzaffer R. KURTULMUŞOĞLU-Ankara
5. Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
6. Ersoy BULUT-Mersin
7. Mehmet KÜÇÜKAŞIK-Bursa
8. Mehmet Vedat MELİK-Şanlıurfa
9. Mehmet BOZTAŞ-Aydın
10. Yakup KEPENEK-Ankara
11. Muharrem TOPRAK-İzmir
12. Nezir BÜYÜKCENGİZ-Konya
13. Ali Rıza BODUR-İzmir
14. Kemal SAĞ-Adana
15. Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
16. Yılmaz KAYA-İzmir
17. Ali ARSLAN-Muğla
18. Mustafa GAZALCI-Denizli
19. Nadir SARAÇ-Zonguldak
20. Osman ÖZCAN-Antalya
21. Ali Rıza GÜLÇİÇEK-İstanbul
22. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
23. Fahrettin ÜSTÜN-Muğla
24. Rasim ÇAKIR-Edirne

GEREKÇE

26 Nisan 1986 tarihinde Ukrayna'da Çernobil Nükleer Santralinin ortaya çıkardığı çok yoğun radyoaktif sızıntı büyük felaketlerin yaşanmasına neden olmuştur. Bu felaketin ardından, Türkiye'de konu hem bilimsel hem de siyasi birçok tartışmaya neden olmuş. Bu tartışmalar, yaşananların sorumlularının tespit edilmesi ve zarar gören halkın bu zararının tazmini yönünde hiçbir olumlu sonuç ortaya çıkarmamıştır. Bu nedenle, Çernobil faciasının ardından yaşananlar hala belirsizliğini korumaktadır.

Çernobil faciasının Türkiye'deki etkilerini araştırmak üzere 19. Dönem'de Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Araştırma Komisyonu, radyasyondan korunmaya yönelik tedbirlerin, Trakya'da uygulamaya girdiği, ancak Doğu Karadeniz'de yetersiz kaldığı, özellikle bu bölge insanına radyoaktif kirlenmenin boyutu ve muhtemel tehlikeleri konusunda yeterli bilgi akışı sağlanamadığını tespit etmiştir. Ayrıca Komisyon, "ülkemizde yaşayan halkın, sağlık riski yaratabilecek bir radyasyon tehlikesine maruz kaldığını söyleyebilmek mümkün değildir" sonucuna ulaşmıştır. Komisyonun ulaştığı bir diğer sonuç ise, Çernobil konusunda yaşanan çelişkilerin kanser istatistiklerinin yeterli ve sağlıklı olmamasından kaynaklandığıdır. Ancak, Komisyonun raporunu hazırladığı dönemde kanser vakalarında bir artışın ortaya çıkmaması ve üst düzey kamu görevlilerinin son günlerde yaptığı yeni açıklamalar, konunun Yüce Meclisimizde yeniden ele alınması gerekli kılmaktadır.

Gerek Araştırma Komisyonu raporu, gerekse radyoaktiviteye maruz kalanlarda bunun etkilerinin uzun yıllardan sonra ortaya çıkması, konunun yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu zorunluluk üniversitelerimiz tarafından da dile getirilmektedir. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, ender görülebilecek kanser türlerine bölgede sıklıkla rastlanması üzerine bir saha araştırması başlatmıştır.

Ordu İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre Ordu'da 18 yılda bin 763 kişi kansere yakalanmıştır. Bu sadece kendilerince tespit edilen vakalardır. Bildirilmeyen vakalar ve kent dışına çıkanlara ilişkin verileri içermemektedir.

Bunlarla birlikte, zamanın bakanı ve üst düzey yetkililerinin yaptığı açıklamalarla, o dönemdeki üst düzey kamu görevlilerinin son günlerde yaptıkları itirafların çeliştiği görülmektedir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) başkanı Prof. Dr. Ahmet Yüksel Özemre, Rize'deki fabrikada radyasyonlu çayların yakıldığı ve bu yakma işleminin çevreyi bilinçli olarak radyoaktif kirliliğe maruz bıraktığını açıklaması, bu çelişkilerin belgesidir. Özemre,

ay yakılmasına halkın tepki göstermesinden sonra, çayların üstünün toprakla örtüldüğü, ancak bu işlemin yapılmasından iki ay geçmesine rağmen, çay gömülen yerden dumanların yükseldiğini belirtmektedir.  zemre'nin açıklamalarına yanıt veren dönemin ay-Kur Genel Müdürü Tuncer Ergüven'in, çayların yakılmasını Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun istediği ve ay-Kur'un elindeki çaylar denetlenirken özel sektöre ait fabrikaların hiçbirisinin denetlenmediğine ilişkin yaptığı açıklamalar, felaket sonrası yapılan uygulamalar konusunda büyük çelişkiler ve ihmaller olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, Ergüven'in bazı bölgelerdeki kirliliğin çok üst seviyelere çıkmasına karşın bu bilginin açıklanmasını h k metin engellediğine ilişkin ortaya attığı iddiaların ciddi şekilde araştırılarak, sorumlularının ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Kamu görevlilerinin bu itirafları, Çernobil felaketinde, dönemin h k metlerinin en temel insan hakkı olan yaşam hakkını ihlal ettiğini göstermektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Çernobil felaketine ilişkin gerçeklerin ve sorumluların ortaya çıkarılması, felaketin ardından ortaya çıkan kanser vakalarının ernobille ilişkilerinin ortaya konulması ve bu bölgelerdeki halkın zararlarının tazminini sağlamak amacıyla Yüce Meclisimizde bir araştırma komisyonu kurulması büyük önem taşımaktadır.